

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 19/2010 vp

Hallituksen esitys vuoden 2010 toiseksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä toukokuuta 2010 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen vuoden 2010 toiseksi lisätalousarvioksi (HE 57/2010 vp).

Lisätalousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä eduskunnan 11 päivänä toukokuuta 2010 valiokuntaan lähettämät lisätalousarvioaloitteet

- LTA 17/2010 vp — Marjaana Koskinen /sd ym.: Kreikan valtiolle annettavaksi lainaksi ehdotetun määrärahan poistaminen (11.5.2010)

- LTA 18/2010 vp — Pentti Oinonen /ps ym.: Kreikan valtiolle annettavaksi lainaksi ehdotetun määrärahan poistaminen (11.5.2010)

- LTA 19/2010 vp — Bjarne Kallis /kd: Kreikan valtiolle annettavaksi lainaksi ehdotetun määrärahan vähentäminen (11.5.2010)

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti talousvaliokunta on antanut asiasta lausunnon (TaVL 7/2010 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallitus esittää vuoden toisessa lisätalousarvioesityksessä 1,6 miljardin euron suuruista määrärahaa Kreikan valtiolle annettavia lainoja varten. Näin syntyvä 1,6 miljardin euron alijäämä katetaan nettolainanotolla.

Esitys perustuu järjestelyyn, josta on sovittu euromaiden valtionpäämiesten kesken 25.3.2010. Euromaiden valtiovarainministerit

päätivät järjestelyn aktivoinnin perusteista sittemmin 11.4. ja aktivoinnista 2.5., kun Kreikka oli pyytänyt talousvaikeuksiinsa euromaiden ja kansainvälisen valuuttarahaston IMF:n apua 23.4.2010. Järjestelyn taustalla on EU:n komission ja Euroopan keskuspankin näkemys, jonka mukaan lainajärjestelyn aktivointi on välttämättömä koko euroalueen rahoitusvakauden turvaamiseksi.

Lisätalousarvioesityksen antamisen jälkeen kävi ilmi, että kaavailtu järjestely ei riittänyt vaikuttamaan markkinoita, vaan Kreikasta lähtenyt kriisi näytti leviävän mm. Portugaliin ja Espanjaan ja vaarantavan koko Euroopan markkinavakauden. Rahoitusvakauden säilyttämiseksi Euroalueen päämieskokous antoi 7.5.2010 julkilausuman, jonka mukaan komissio tekee ehdotuksen Euroopan vakautusjärjestelmästä.

Kiireellisesti koolle kutsuttu ECOFIN-neuvosto päätti 10.5.2010 hyväksyä vakautusjärjestelmän, jonka avulla EU voi hankkia markkinoilta edullista, euromaiden takaamaa rahoitusta ja lainata sitä edelleen vaikeuksiin joutuneille jäsenmaille. Vakausrahaston suuruus on 500 miljardia euroa, josta 440 miljardia euroa on euromaiden lainatakauksia ja 60 miljardia euroa tulee EU:n komissiolta. Lisäksi Kansainvälinen valuuttarahasto osallistuu tukipakettiin 250 miljardilla eurolla. Suomen osuus takuujärjestelystä on 1,85 prosenttia, joka olisi tämän hetken tietojen mukaan runsaat kahdeksan miljardia euroa. Rahaa ei kuitenkaan kerätä etukäteen, vaan lainat ja takuut aktivoidaan vasta, jos jonkun euromaan talous uhkaa kriisiytyä.

Markkinoiden ensireaktioiden perusteella ECOFIN-neuvoston päätökset ovat osoittautuneet onnistuneiksi ja mm. Kreikan valtion lainojen korot ovat kääntyneet selvään laskuun.

ECOFIN-neuvoston päätökset eivät ole ratkaistavana nyt käsiteltävänä olevan lisätalousarvioesityksen yhteydessä. Valiokunta katsoo kuitenkin, että Kreikalle myönnettävä laina on osa talouden vakauttamiseen tähtäävää kokonaisuutta ja että neuvoston uudet päätökset korostavat lisätalousarviotoimien välttämättömyyttä. Valiokunta pitää lisätalousarvioesityksen mukaista lainajärjestelyä perusteltuna ja puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

Valiokunta korostaa myös keinoja, joilla finanssisektori veloitetaan ottamaan vastuuta rahoitusmarkkinoiden vakaudesta. On lisäksi tärkeää selvittää mahdollisuudet globaalin transaktioveron tai muun vastaavan instrumentin käyttöönottoon. Valiokunta pitää myös erittäin merkittävänä suunnanmuutosta, jonka mukaan

Euroopan keskuspankki on päättänyt ostaa jäsenmaiden lainapapereita.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

82. *Laina Kreikan valtiolle* (siirtomääräraha 3 v)
Kreikalle suunnattu lainaohjelma on kolmivuotinen, ja sen määrä on 110 miljardia euroa. Määrä jakautuu IMF:n ja euromaiden kesken siten, että IMF:n osuus on enintään 30 miljardia euroa ja euromaiden osuus 80 miljardia euroa. Suomen osuus tästä olisi nykytiedoin 1,85 prosenttia eli noin 100 miljoonan euron joustovara mukaan lukien 1,6 miljardia euroa. Järjestely käynnistyy, kun vähintään viisi valtiota on päättänyt osallistua siihen. Edellytyksenä on lisäksi se, että niiden lainaosuudet muodostavat vähintään 2/3 järjestelyn kokonaismäärästä.

Järjestelyssä on varauduttu myös siihen, että jokin euromaa ei osallistu lainaohjelmaan tai joutuu irtautumaan siitä kesken lainakauden. Poisjäänti voisi perustua vain tosiasialliseen maksukyvyttömyyteen tai maan parlamentin kielteiseen päätökseen. Jäljelle jäävät sopimusvaltiot vastaisivat silloin myös poisjääneen valtion osuudesta. Olettama ja poliittinen tahto euromaiden päämiesten keskuudessa on kuitenkin ollut se, että kaikki maat sitoutuvat järjestelyyn. Tällä hetkellä on jo lisäksi tiedossa, että suurimmat euroalueen maat Saksa, Ranska, Italia ja Espanja ovat jo hyväksyneet osaltaan järjestelyn. Lainoitus voidaan siis käynnistää suunnitelmien mukaan niin, että 19.5.2010 lankeavat velat, noin 8,5 miljardia euroa, voidaan lainoittaa. En-

simmaiselle vuodelle suunniteltu lainatuki on kaikkiaan 30 miljardia euroa.

Järjestelyyn liittyy myös Kreikan julkisen talouden tiukka sopeutusohjelma, jonka Kreikan parlamentti on hyväksynyt 6.5.2010. Ohjelman mukaiset sopeutustoimet alkavat välittömästi ja ulottuvat vuoden 2013 loppuun. Toimet kattavat kaikki julkisen talouden alueet, ja niiden vaikutavuus on ennennäkemättömän suuri, Suomen Pankin arvion mukaan noin 16 prosenttia BKT:sta¹. Ensivaiheessa on tarkoitus mm. korottaa arvonlisäveroa 2 prosenttiyksikköä, samoin tupakan, alkoholin ja polttoaineiden valmisteveroa. Lisäksi julkisen alan palkkoja sekä kaikkia eläkkeitä alennetaan, kuitenkin niin, että pienimpiä palkkoja ja eläkkeitä saavien asemasta huolehditaan. Toimenpiteiden velvoittavuutta kuvaa mm. se, että eläkejärjestelmää koskevien uusien lakien tulee olla voimassa syyskuun loppuun mennessä.

Sopeutusohjelman toimeenpanoa seurataan myös kiinteästi niin, että lainojen maksatus on jaksettu koko ohjelmakaudelle ja sidottu talouden sopeutusohjelman toteutukseen. Kunkin uuden lainaerän maksamisen edellytyksenä on siis se, että Kreikka on pannut täytäntöön ne sopeutustoimet, joista ohjelmassa on sovittu. Tavoitteena on, että Kreikan maksukyky palautuu näiden tasapainottamistoimien ansiosta ja maa voi palata yksityisille lainamarkkinoille jo ohjelman aikana.

Valiokunnan kanta

Valiokunta toteaa, että kysymys on varsin poikkeuksellisesta järjestelystä, jollaisen ei pitänyt aktualisoitua euroalueella. Lähtökohtana olivat alun perin vakaus- ja kasvusopimuksen asettamat tiukat raamit, joita kunkin jäsenvaltion olisi tullut noudattaa ja vastata siten taloutensa vakaudesta (*125 artikla, no bail out -säätö*). Sopimustulkinta on kuitenkin väljentynyt alku-

peräisestä, ja Kreikan talouden on annettu edetä pitkän epävakauden jälkeen pisteeseen, jossa maan maksukyky on vaarantunut lyhyessä ajassa. Tämä uhkaa heijastua koko euroalueen vakauteen, jos luottamusta ei kyetä palauttamaan nopeasti uskottavilla ja riittävän vaikuttavilla toimilla.

Valiokunnan kuulemat asiantuntijat ovat olleet yksimielisiä siitä, että riski järjestelyyn osallistumisesta on pienempi kuin riskit Kreikan maksukyvyttömyyden seurauksista. Tilanteessa on nähty yhtymäkohtia Yhdysvalloista vuonna 2008 alkaneeseen pankki- ja talouskriisiin, jonka alkusykäyksenä oli yhden pankin konkurssi. Seurannut maailmanlaajuinen lama merkitsi esimerkiksi Suomen osalta viennin pysähtymistä ja BKT:n laskua lähes 8 prosenttiyksikköä vuonna 2009.

Valiokunta pitää Kreikan taloustilanteen synnyttämän jännitteen purkamista edellä olevista syistä ensiarvoisen tärkeänä. Selvää on, ettei kysymys ole vain Kreikan pelastamisesta, vaan koko euroalueen vakaudesta ja uuden Euroopan- tai pahimmillaan maailmanlaajuisen laman torjumisesta. Kysymys on myös Euroopan tulevaisuudesta ja kyvystä pysyä mukana globaalissa kilpailussa. Tarvitaan siis päättäväisiä, nopeita ja riittävän tehokkaita toimia, joilla voidaan parantaa euroalueen vakautta. Tämä edellyttää ensivaiheessa, että Kreikan valtion vastuut katetaan ja luottamus suvereenin valtion liikkeelle laskemaan lainoitukseen turvataan.

Suomen ensisijainen oma etu on siis tukea ehdotettuja toimia. Valiokunnan mielestä painoarvoa on myös euroalueen poliittisella yhteydellä ja sillä, että Suomi on ollut osaltaan sopimassa yhteisistä järjestelyistä. Merkittävää on myös, että Kreikan laina- ja talouden tervehdyttämishjelmat on kytketty tiukoin ehdoin toisiinsa ja valvonta on suunniteltu huolellisesti. Järjestelyn asiantuntijana toimiva IMF on arvioinut myös, että onnistumisen mahdollisuus on niin suuri, että ohjelma kannattaa aloittaa. Sopeutusohjelman ehdot ovat lisäksi niin kovat, että ne ovat omiaan ehkäisemään yksittäisen valtion avustamiseen muutoin helposti liittyvää moraalikatoa.

¹ Ohjelmaa voi verrata esimerkiksi Suomen 1990-luvun lamaan aikaisiin toimiin, joiden vaikutus oli noin 10 prosenttia BKT:sta ja jotka toteutettiin kahden vaalikauden aikana suotuisammassa olosuhteissa kuin nyt Kreikassa.

Järjestelyä voidaan puoltaa edellä esitettyjen perusteiden lisäksi myös sillä, että sillä voidaan voittaa joka tapauksessa aikaa. Se antaa mahdollisuuden muille pahasti velkaantuneille euromaille sopeuttaa talouttaan ajoissa. Asiantuntijat ovat arvioineet lisäksi, että myös sillä on eroa euroalueen vakauden kannalta, kariutuuko järjestely euromaiden vastustukseen vai Kreikan omien toimien puutteellisuuteen. Valiokunta yhtyy näihin näkemyksiin. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä, että hallitus varautuu myös sen tilanteen varalta, ettei Kreikka pysty pitäytymään ohjelmassaan ja lainoitus keskeytyy. On tärkeää, että euromaat sopivat ennakkoon silloin noudatettavista menettelytavoista ja luovat valmiussuunnitelman myös tällaisen vaihtoehdon varalle.

Kreikkaan välittömästi kohdistuvien toimien lisäksi euromaiden on tarpeen keskustella avoimesti talouspolitiikan koordinoinnin tiivistämisestä ja mm. tarpeesta arvioida vakaus- ja kasvusopimuksen kriteereitä uudelleen. Sopimuksen väljentyneen tulkinta on näkynyt käytännössä mm. siten, että euroalueen sisäänpääsykriteereihin on suhtauduttu joustavasti. Markkinoilla ei ole myöskään uskottu täysin, etteivätkö euroalueen maat tukisi tarvittaessa toisiaan. Oma ongelmansa on liittynyt myös siihen, ettei vakaus- ja kasvusopimus sisällä tosiasiallista ja tehokasta keinoa puuttua yksittäisen jäsenvaltion tasapainottamaan kehitykseen. Yksittäisen valtion epäsuotuisa kehitys on voinut jatkua siten pitkään.

Jatkossa on siis luotava menettelyitä ja tosiasiallisia keinoja, joilla voidaan puuttua nykyistä tehokkaammin euroalueella havaittuihin ongelmiin. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi kansainvälisen pankkiveron kaltaiset järjestelyt tai muut rahoitusmarkkinoiden sääntelyyn liittyvät toimet. Yksi tehokas kannustin rakenteellisten uudistusten toteuttamiseksi ja valtiontalouden tasapainon hoitamiseksi olisi myös EU:n rakenne- ja aluepoliittisten toimien nykyistä tiukempi ehdollistaminen.

Valiokunta käsittelee seuraavassa tarkemmin Kreikan taloustilannetta, velkarakennetta ja

Kreikalle myönnettävän lainan ehtoja lähinnä esityksen taustoittamiseksi.

Eräitä yksityiskohtia

Kreikan taloustilanne. Kreikan pitkään jatkunut heikko julkisen talouden hoito johti vuonna 2009 tilanteeseen, jossa neljännes julkisista menoista rahoitettiin velalla. Kreikan julkinen velka kasvoi 115,1 prosenttiin BKT:sta ja budjettialijäämä 13,6 prosenttiin kokonaistuotannosta. Vastaavat luvut vuodelta 2008 olivat 99,2 prosenttia ja 7,7 prosenttia².

Kansainvälinen luottoluokittaja (Standard & Poor's) alensi huhtikuussa Kreikan luottoluokituksen pitkäaikaisille lainoille alle nk. investointiluokan tason. Tämän seurauksena kahden vuoden lainojen korko oli noussut yli 18 prosenttiin. Kreikka olisi siten joutunut maksamaan markkinoilta saamistaan lainoista kestäättömän korkean hinnan, jos rahoitusta ylipäätään olisi ollut saatavilla.

Näitä tietoja vasten on selvää, ettei Kreikka kykene rahoittamaan itse lähivuosina erääntyviä mittavia velkojaan. Vaihtoehtona on siis joko rahoittaa Kreikkaa tai antaa maan ajautua selvitystilaan. Jälkimmäinen vaihtoehto voi laukaista hallitsemattoman ketjureaktion ja sen seurauksena laaja-alaisen talouden taantuman, kuten edellä on jo todettu.

Kreikalle laadittu talouden tervehdyttämisohjelma merkitsee onnistuessaan sitä, että Kreikan budjettialijäämä pienenesi tänä vuonna viisi prosenttiyksikköä, ensi vuonna neljä ja sitä seuraavina vuosina 2,5 prosenttiyksikköä³. Julkinen velka alkaisi pienentyä vastaavasti vuoden 2013 jälkeen.

Ohjelman onnistumista tukee ratkaisevalla tavalla se, että IMF on saatu mukaan järjestelyyn.

² Vrt. Suomen valtionvelka oli vuoden 2009 lopussa 64,5 mrd. euroa (noin 37 prosenttia BKT:sta). Vuoden 2010 ensimmäiseen lisätalousarvioesitykseen sisältyvien elvytystoimien jälkeen Suomen valtionvelan arvioidaan olevan tämän vuoden lopussa noin 77 mrd. euroa (noin 44 prosenttia BKT:sta).

³ Tiedot perustuvat Kreikan valtiovarainministeriön sivuilla julkaistuihin ohjelmaluonnokseen.

Tämä oli yksi Suomen ja Suomen lisäksi mm. Saksan vaatimuksista järjestelylle. IMF:n rahoitusosuus, 30 miljardia euroa, on rahaston historian suurin ja itsessään vaatinut poikkeusjärjestelyjä. Sen lisäksi IMF omaa asiantuntemusta ja kokemusta, jollaista EU:lla tai euromailla ei ole vastaavassa määrin. IMF:n rooli tulee olemaan keskeinen myös tervehdyttämishojelman seurannassa. Valiokunta katsoo, että näillä seikoilla on olennainen painoarvo koko järjestelyn onnistumisessa.

Velkarakenne. Kreikan valtion tai koko talouden ulkomaisten velkojen jakaumasta rahoittajittain ei ole käytettävissä kattavaa ja ajantasaisista kokonaiskuvaa. Valtiovarainministeriön eri lähteistä⁴ kokoamien tietojen mukaan Kreikan talouden bruttovelka ulkomaille (pl. Kreikan keskuspankki) oli kuitenkin viime vuoden lopussa 355 miljardia euroa. Julkisen sektorin (valtion) osuus siitä oli 215 miljardia, pankkien 113 miljardia ja muiden, lähinnä yritysten, osuus 27 miljardia euroa. Valtion ulkomainen velka oli lähes kokonaan (99 %) pitkäaikaista, euromääräistä ja joukkovelkakirjalainoilla hankittua.

Kreikan valtion kokonaisvelka oli viime vuoden lopussa kaikkiaan noin 300 miljardia euroa. Se merkitsee siis sitä, että kreikkalaisilla sijoittajilla oli hallussaan 85 miljardin euron arvosta valtion joukkolainoja. Kreikkalaisten pankkien ja vakuutusyhtiöiden osuus tästä oli karkeasti noin puolet. Ulkomaisesta velasta, 215 miljardista eurosta, kansainvälisten pankkien osuus oli 68 miljardia⁵ euroa (32 %) ja muiden sijoittajien osuus yhteensä 147 miljardia⁶ euroa (68 %).

Jos tarkastellaan kansainvälisten pankkien saatavia Kreikasta, mukaan tulevat myös saatavat yksityiseltä sektorilta. Tällaisten saatavien

määrä oli viime vuoden lopussa yhteensä noin 150 miljardia euroa, ja siitä eurooppalaisten pankkien (EU ja Sveitsi) osuus 89 prosenttia. Huomattavimmat saatavat olivat ranskalaisilla pankeilla (noin 55 miljardia euroa, so. 36 %), saksalaisilla pankeilla (noin 31 miljardia euroa, 21 %) ja britannialaisilla pankeilla (noin 11 miljardia euroa, 7 %)⁷. Suomalaisten pankkien saatavat olivat vajaat 400 miljoonaa euroa. Suomalaisilla vakuutus- ja eläkevakuutusyhtiöillä yhteensä oli lisäksi noin 1,8 miljardin euron vastuut.

Lainoit. Komission, Euroopan keskuspankin EKP:n ja IMF:n valmisteleva lainaohjelma on kolmevuotinen. Euromaiden osuus toteutetaan ohjelmaan osallistuvien maiden Kreikalle myöntäminä kahdenvälisinä lainoina. Tarkoituksen mukaisuussyistä komissio kokoaa kuitenkin jäsenvaltioiden lainat ja vastaa niiden hallinnoinnista.

EU-toimena myönnettävälle lainalle ei ole oikeusperustaa EU:n perussopimuksessa. Ristiriitaa 125 artiklaan ei kuitenkaan synny, koska kyse on lainasta, josta vastaanottajalle aiheutuu uutta velkaa ja joka on maksettava takaisin korkojen kera.

Laina myönnetään erissä neljännesvuosittain. Kreikan tulee raportoida kullekin lainajaksolle asetettujen ehtojen toteutumisesta ennen seuraavan lainaerän myöntämistä. Raporttien todenmukaisuutta valvoo Eurostat. Jos ehtoja ei ole toteutettu, lainan myöntäminen keskeytyy, kuten edellä on jo todettu.

Suomen myöntämistä lainoista perittävä korko olisi lisätalousarvioesityksen mukaan vähin-

⁴ VM on käyttänyt lähteinä mm. IMF:n ja Maailmanpankin tilastoja sekä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tietoja. Osa tiedoista perustuu lehdissä julkaisuihin pankkien osavuositarkastuksiin. Lehtitietojen mukaan sekä saksalaiset että ranskalaiset suuret pankit ja maiden hallitukset ovat sopineet, että pankit osallistuvat lainoilla Saksan ja Ranskan valtion osuuteen Kreikan tukilainoista. Ne ovat myös sitoutuneet olemaan vähentämättä omia saataviaan Kreikasta tukiohjelman aikana.

⁵ Saksan pankkien osuus tästä on 28 miljardia euroa, ranskalaisten 10 miljardia euroa ja muiden pankkien 30 miljardia euroa.

⁶ Eurooppalaisten vakuutusyhtiöiden osuus tästä on 38 miljardia euroa, Euroopassa olevien sijoitus- ja eläke-rahastojen osuus 57 miljardia euroa ja muiden sijoittajien osuus 52 miljardia euroa. VM:n kokoamat tiedot perustuvat näiltä osin syyskuun 2009 tilanteeseen.

⁷ Loppuosuus jakautui eri Euroopan maiden kesken seuraavasti: Alankomaat 6 %, Portugali 5 %, Irlanti 4 %, Italia 3 %, Sveitsi ja Belgia, kumpikin 2 %.

tään samansuuruinen kuin Suomen valtion vastaavasta lainanotosta laina-ajaltaan maksama korko. Tämänhetkisen arvion mukaan lainoista saataisiin hienoista korkotuottoa.

Lainat voitaisiin myöntää ilman vakuutta, ja niiden tarkemmista ehdoista päättäisi valtiovarainministeriö. Tarkoitus on, että jäsenmaat sopivat yhteisesti lainojen ehdoista⁸. Lainoilla ei tulisi olemaan kuitenkaan erityistä etuoikeutta suhteessa muihin Kreikan velkojiin, jotteivät ulkomaiset pankit vetäydy Kreikasta ja aiheuta sen myötä maan maksukyvyttömyyttä. Lainan korko on mitoitettu siten, että markkinoiden toiminnan palaututtua Kreikalle on edullista vaihtaa jäsenmaiden lainat markkinaehtoisii lainoihin.

⁸ Lainan viitekorkona on 3 kuukauden EURIBOR. Lainan marginaali on 300 bp. Siltä osin kuin laina on maksamatta takaisin 3 vuoden kuluttua sen nostamisesta, marginaali on 400 bp. Lisäksi Kreikan pitää maksaa jokaisesta lainaerästä kertamaksuna hallinnointipalkkiona 50 bp.

Lainojen takaisinmaksu alkaisi kolmen vuoden kuluttua nostojankohdasta, ja se tapahtuisi kahden vuoden kuluessa siitä eteenpäin. Nyt myönnettävän lainan takaisinmaksu alkaisi siten toukokuussa 2013.

Valiokunta pitää kaiken saatavissa olevan tiedon perusteella lisätalousarviossa ehdotettua lainoitusta Kreikalle perusteltuna ja ohjelmaltaan hyvin rakennettuna.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksen mukaan ehdotetaan määrärahoihin (ilman nettokuoletuksia ja velanhallintaa) 1 600 000 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 1 600 000 000 euron lisäystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kulu- van vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinaisen talousarvio ja vuoden ensimmäinen ja toinen lisätalousarvio huomioon ottaen 52 153 325 000 euroa.

PÄÄTÖSEHDOTUS

Edellä lausuttuun viitaten ja muilta osin hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus vuoden 2010 toiseksi lisätalousarvioksi hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena,

että lisätalousarvioaloitteet LTA 17—19/2010 vp hylätään ja

että lisätalousarviota sovelletaan 14 päivästä toukokuuta 2010 alkaen.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Hannes Manninen /kesk	Kirsi Ojansuu /vihr
vpj.	Kari Rajamäki /sd	Heikki A. Ollila /kok
jäs.	Matti Ahde /sd (osittain)	Markku Rossi /kesk
	Christina Gestrin /r	Matti Saarinen /sd
	Pertti Hemmilä /kok	Petri Salo /kok
	Bjarne Kallis /kd	Sari Sarkomaa /kok
	Kyösti Karjula /kesk	Minna Sirnö /vas
	Esko Kiviranta /kesk	Pia Viitanen /sd (osittain)
	Mikko Kuoppa /vas	vjäs. Valto Koski /sd (osittain)
	Reijo Laitinen /sd	Lauri Kähkönen /sd (osittain)
	Mika Lintilä /kesk	Heli Paasio /sd (osittain)
	Olli Nepponen /kok	Tuula Väättäinen /sd (osittain)
	Tuija Nurmi /kok	

Valiokunnan sihteereinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen
valiokuntaneuvos Mari Nuutila

VASTALAUSE 1 /sd

Yleisperustelut***Eurojärjestelmän vakaus ja euro on turvattava***

Sosialidemokraatit kantavat vakavaa huolta Kreikan rahoituskriisin synnyttämästä tilanteesta. Kriisi on kyettävä ratkaisemaan nopeasti, jotta Suomen ja koko Euroopan talouskasvu, työllisyys ja hyvinvointi sekä euromaiden rahoitusjärjestelmä ja euro voidaan turvata.

Euron käyttöönotosta on ollut Suomelle monta etua. Vaihteluista huolimatta se on vakauttanut Suomen taloutta, tukenut kasvua ja työllisyyttä sekä taannut alhaisen ja ennakoitavissa olevan korkokehityksen. Vuodesta 2008 alkanut lama ja sitä seurannut korkojen nopea lasku on suurin kotimarkkinoita elvyttävä tekijä. Ilman alhaista korkotasoa kotimarkkinoilla, rakentamisessa ja palvelualoilla sekä kaupassa ei olisi saavutettu nykyistä kysyntä- ja työllisyystasoa.

Kreikan luottokriisin ratkaisumallin olisi pitänyt olla sellainen, että se ei palkitsisi holtittomasta taloudenpidosta ja luotonannosta. Suomen olisi pitänyt toimia erittäin tarkasti ja rajata omat riskit niin, että Suomen veronmaksajat eivät joutu pankkien Kreikalle myöntämien luottojen maksumieheksi.

Suomessa hallitus ei suostunut edes keskustelemaan sosialidemokraattien kanssa veronmaksajille mahdollisesti lankeavan taakan jakamisesta rahoituslaitosten kanssa, joille se ensisijaisesti olisi kuulunut. Saksassa ja Ranskassa konservatiivihallitukset saivat sovun aikaan, ja pankit osallistuvat riskin kantamiseen.

Hallitus on suhtautunut välinpitämättömästi ja tylästi sosiaalisesti oikeudenmukaisiin panostuksiin sekä esittänyt herkästi leikkauksia mm. eläke-etuihin. Tarpeen tullen hallitus on kuitenkin tukenut miljarditolkulla hyvätulaisia, yrityksiä ja nyt pankkeja vaikka velalla.

Kreikan huijauksessa ennakointi ja seuranta pettivät — keinottelijat käyttivät tilannetta hyväksi

Kriisin pääaiheuttaja on Kreikka itse, joka tilastojen vääristämisellä pystyi peittämään taloutensa todellisen kuvan. Tilanne ajautui hallitsemattomaan kierteseen, kun kansainväliset rahoitusmarkkinat ajautuivat kaaokseen Yhdysvalloista alkaneen finanssikriisin seurauksena. Julkisen talouden alijäämien hallitsemattoman kasvun seurauksena Kreikka päätyi huijaamaan erityisesti muita euromaita ja koko maailman rahoitusmarkkinoita entistä selvemmin vuodesta 2007 alkaen. Epäily Kreikan kansantalouden todellisesta tilanteesta selvisi vasta viime vuoden lopulla ja tämän vuoden aikana.

Kriisin syntyminen osoitti armottomalla tavalla eurojärjestelmän seurannan ja sanktioiden heikkouden sekä vakaus- ja kasvusopimuksen puutteet. Euromailla ei ollut riittävän vahvaa valmiiksi suunniteltua välineistöä tilanteen varalta. Viime hädässä päädyttiin rahaliiton sääntöjen vastaisesti luotottamaan pulaan joutunutta Kreikkaa. Lainajärjestelyn mukaan euromaat ja IMF lainaavat Kreikalle seuraavan viiden vuoden aikana yhteensä 110 miljardia euroa. Suomen osuudeksi tuli 1,6 miljardia euroa. Kreikka sitoutuu samalla tiukkaan kolmen vuoden ja 30 miljardin euron sopeutusohjelmaan, jolla leikataan julkisia menoja ja kasvatetaan tuloja.

Vakautusjärjestelmällä sovittiin yhteensä 750 miljardin euron rahoituspaketista, jolla yritetään palauttaa luottamus euroon, eurojärjestelmään ja koko unioniin. Samalla talouspolitiikan koordinaatiota pyritään tiivistämään, valvontaa tehostamaan ja sanktotoimia vahvistamaan. Toimista puuttuivat kuitenkin nopeat ja tehokkaat rahoitusmarkkinoiden vastuuta kasvattavat toimet ja esitykset pankki- sekä rahoitusmarkkinaverosta.

Ongelmien kärjistymistä edesauttoivat kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla toimivat pääasiassa yhdysvaltalaiset luottoluokittajat, joiden

perimmäisenä tehtävänä pitäisi olla riskien mahdollisimman hyvä arviointi, mittaaminen ja ennakointi. Oikein ja onnistuneesti toimien luokitajat kykenisivät tasoittamaan suhdanteita ja rahoitusmarkkinoilla ilmeneviä ongelmia. Tässä tapauksessa luottoluokittajat kärjistikivät tilannetta, kun ensin riskit arvioitiin liian pieniksi ja herättiin todellisuuteen liian myöhään. Kreikan luotot pudotettiin roskalainojen tasolle vasta tänä vuonna. Tästä johtuen mm. Saksa on vaatinut eurooppalaisen luottoluokitusjärjestelmän luomista.

Tilanteen asteittainen eteneminen kohti kriisiä tarjosi kansainvälisille rahoituslaitoksille, pankeille ja muille rahoituslaitoksille hyvän tilaisuuden ansaita ylimääräisiä voittoja. Kriisin etenemisen ja kohoavan korkotason myötä moni rahoituslaitos kykeni monimutkaisten rahoitusinstrumenttien avulla hyödyntämään tilannetta omien voittojen maksimoimiseksi. Rahoitusmarkkinoiden hyvä likviditeetti edesauttoi tilanteen kehittymistä kohti täyttä kriisiä.

Lainalla pelastetaan Kreikkaa luotottaneet pankit

Luottokriisin ratkaisumalli näyttää noudattavan vanhaa totuttua kaavaa. Holtittomasta taloudenpidosta ja luotonannosta vastuulliset eivät joudu kantamaan vastuuta riskiluotoistaan.

Jos tämäkin johtaa tilanteeseen, jossa rahoitusjärjestelmän toimivuuden varmistaminen edellyttää tukitoimia pankkien vakavaraisuuden turvaamiseksi, pitäisi tällaisen pankkituen olla avointa, kohdennettua ja vastikkeellista. Pakon edessä tämänkin kriisin aikana valtiot rientävät hädän hetkellä apuun ja takaavat sekä kantavat rahoituslaitoksille kuuluvan riskin. Mikäli riskit realisoituvat, laskun maksavat veronmaksajat.

Valtiovarainministeriön mukaan viimeisimpien käytettävissä olevien julkisten tietojen perusteella Kreikan avoinna olevat velat BIS-alueen (Kansainvälisen järjestelypankin) pankeille olivat joulukuun 2009 lopussa noin 151 miljardia euroa, minkä lisäksi pankeilla oli vastuuta johdannaissopimusten, takausten ja luottositoumusten kautta noin 56 miljardia euroa. Avoimista vastuista eurooppalaisten pankkien

(EU-pankit ja sveitsiläiset) osuus oli noin 90 prosenttia. Saksalaisten ja ranskalaisten pankkien osuus saatavista oli viime vuoden lopussa yhteensä lähes 60 prosenttia.

Tietojen mukaan saksalaisilla pankeilla oli viime vuoden lopussa riskiensirtojen jälkeen konsolidoituja vastuuta Kreikassa noin 31 miljardia euroa. Ranskalaisten pankkien vastaavat saatavat olivat 2009 lopussa 54,7 miljardia euroa.

Finanssivalvonnan mukaan suomalaisten pankkien saamiset Kreikan julkiselta sektorilta olivat maaliskuun 2010 lopussa 380 miljoonaa euroa. Työeläkelaitoksilla (ml. Keva ja VER) sekä henki- ja vahinkovakuutusyhtiöillä on Finanssivalvonnan toukokuun alussa tekemän kyselyn mukaan saatavia Kreikasta yhteensä 1 351 miljoonaa euroa. Työeläkelaitosten sijoitukset Kreikkaan kasvoivat loppuvuonna 2009, mutta ovat alentuneet vuoden alusta alkaen.

Rahoituslaitosten vastuuta on kasvatettava

Rahoituslaitosten kohtuuttomien voittojen ja hyötyjen selville saamiseksi riittävän ajoissa nykyiset rahoitusmarkkinavalvojen resurssit, toimintatavat ja valtuudet eivät ilmeisesti ole riittäviä. Täysin aukotonta järjestelmää ei ehkä kyetä koskaan tekemään, koska valvonta on aina jälkikäteistä. Ongelmat ovat aina ehtineet syntyä, kun niihin puututaan. Yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden vuoksi rahoituslaitosten omaa vastuuta ja niiden osuutta ongelmien synnyttämien kustannusten kattamiseen on lisättävä.

Maailmantaloudessa on tapahtunut 30 viime vuoden aikana 120 eriasteista pankkikriisiä. Useimmiten ne alkavat yhden rahoituslaitoksen maksukyvyttömyydestä tai kaikkien toimijoiden altistumisesta samalle riskille. Tämä systeimiriski oli taustalla myös vuonna 2007 alkaneessa Yhdysvaltojen asuntolainamarkkinoiden kriisissä, joka on mittaluokaltaan omaa luokkaansa. Myös tästä Kreikan velkaongelmasta voi muodostua vastaavanlainen, elleivät toimet ole riittävän tehokkaita, nopeita ja oikeudenmukaisia.

Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että rahoituslaitokset itse osallistuisivat loppulaskun maksamiseen entistä enemmän veronmaksajien

sijaan. Euroalueella pitää ottaa nopeasti käyttöön pankkivero ja globaalilla tasolla pitää saada aikaan kattava rahoitusmarkkinaverot. Näillä toimilla voidaan kerätä rahoituslaitoksilta varoja, joita voidaan käyttää erilaisten rahoitusmarkkinakriisien synnyttämien kustannusten kattamiseen. Suomen hallitus ei ole ajanut näiden välineiden käyttöönottoa Suomessa eikä kansainvälisillä markkinoilla riittävän tehokkaasti. Puheita ja toiveita on kyllä esitetty, mutta konkreettiset esitykset ovat puuttuneet. Sosialidemokraatit ovat tehneet omat esitykset pankkiveron ja rahoitusmarkkinaveron käyttöönotosta.

Lisäksi pankkien vakavaraisuusvaatimuksia pitää kiristää ja nopeuttaa ns. Basel III -vakavaraisuussäätelyn käyttöönottoa. Pankkien omien varojen erille on asetettava huomattavasti tiukemmat kriteerit. Vakavaraisuusvaatimusten tasoa on nostettava ja likviditeettiriskeille on asetettava määrälliset rajoitukset.

Kreikan lainajärjestely sisältää suuria riskejä Suomelle

Kreikan tilanteen vakauttaminen on kaikkien eurooppalaisten etujen mukaista. Lainajärjestelyssä ei onnistuttu turvaamaan suomalaisten veronmaksajien etua parhaalla mahdollisella tavalla.

Ensinnäkin euromaiden ja myös Suomen antamat luotot olisi pitänyt antaa ensisijaisina luottoina. Näin olisi varmistettu se, että mahdollisesti edessä olevassa Kreikan velkasaneeraus-tilanteessa euromaiden luotto olisi maksettu takaisin ensimmäisenä IMF:n luottojen tapaan. Nyt euromaiden luotot rinnastetaan velkajärjestelyssä muiden luottottajien lainoihin ja niitä maksetaan sen mukaan, miten Kreikka kykenee niitä maksamaan.

Suomen 1,6 miljardin euron luotto-osuutta ei ole millään tavalla rajattu. Mikäli joku euroomaista jää pois sovitusta lainajärjestelystä, jaetaan laina mukana olevien maiden kesken. Pahimmillaan Suomen osuus saattaa vielä kasvaa, mikäli kriisi syvenee ja laajenee.

Kreikan tukipaketilta puuttuu rahoitusmarkkinoita rauhoittava uskottavuus. On arvioitu, että Kreikan valtion omaisuus ylittää reilusti 300 miljardin euron julkisen velan. Silti Kreikan tu-

kipaketista puuttuvat vakuudet uutta lainaa ehkä antaville valtioille, kuten Suomelle. Ellei Kreikka pystyisi maksamaan Suomelle 1,6 miljardin euron velkaansa, Kreikan valtion omaisuuden tulee olla pantattu Suomen velan vakuutena ja realisoitavissa.

Kaikki 27 EU-maata olisi pitänyt saada Kreikan tukipakettiin mukaan. Esimerkiksi brittipankit ovat sijoittaneet Kreikkaan yli 10 miljardia euroa ja Ruotsin pankit saman verran kuin Suomen pankit, mutta euron ulkopuolisina maina ne eivät osallistuisi tukipakettiin lainkaan. Suomalaiset veronmaksajat laitetaan tukemaan koko EU:n pankkeja, kun samaan aikaan 11 euron ulkopuolista EU-maata pankkeineen korjaisi pelkän hyödyn.

Hallitus siirtää koko riskin veronmaksajien harteille

Julkisten tietojen mukaan suuret saksalaiset pankit ja maan hallitus sopivat, että pankit osallistuvat lainoilla Saksan valtion osuuteen Kreikan tukilainassa ja sitoutuvat olemaan vähentämättä saataviaan Kreikasta tukiohjelman aikana. Myös ranskalaiset pankit ovat lehtitietojen mukaan sitoutuneet pitämään luottotasonsa ennallaan Kreikassa.

Saksan osuus lainajärjestelystä on noin 22,4 miljardia euroa. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan saksalaiset pankit osallistuvat useiden miljardien eurojen lainoilla Saksan lainaosuuteen. Eräiden arvioiden mukaan osuus saattaa olla jopa lähes 5 miljardia euroa eli noin 20 prosentin osuus. Jos Suomen hallitus olisi noudattanut samaa taakanjakomallia, olisivat suomalaiset rahoituslaitokset joutuneet osallistumaan lainaan runsaalla 300 miljoonalla eurolla.

Suomen porvarihallitus noudattaa myös tässä tapauksessa tällä vaalikaudella tutuksi tullutta politiikkaa. Etuuksia ja suurituloisten veroja kevennetään, mutta se tehdään ottamalla lisää velkaa. Niin tehtiin, kun yritysten KELA-maksu poistettiin, ja niin tehdään nytkin kasvattamalla surutta lainanottoa, eikä edes harkittu riskien jakamista niiden kanssa, kenelle se oikeasti olisi kuulunut.

Yleisperusteluissa esitetyt perustelut johtavat siihen, että tulopuolella momentille 15.03.01 ehdotettu 1,6 miljardin euron lisäys poistetaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus antaa esityksen pankkiverosta Suomessa ja esittää sen käyttöönottoa EU-maissa.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus tekee esityksen rahoitusmarkkinaverosta ja toimii niin, että se otetaan laajasti käyttöön kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus toimiin niin, että pankit ja muut rahoituslaitokset kantavat oman vastuunsa Kreikan lainajärjestelystä Saksassa omaksutun käytännön mukaisesti. Suomalaisten veronmaksajien maksettavaksi ei saa siirtää pankkien ja muiden sijoittajien vastuuta.

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus asettaa Kreikan lainan ehdoksi sen, että tilastojen väärentämiseen syyllistyneet asetetaan vastuuseen omista toimistaan.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

82. Laina Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)

Olemme edellä yleisperusteluissa käsitelleet niitä riskejä, joita Kreikan lainajärjestelyyn liittyy veronmaksajien kannalta. Luottoon liittyviä riskejä olisi pitänyt jakaa pankkien ja muiden rahoituslaitosten kanssa. Rahoitusmarkkinahäiriöt ja pankkikriisit sekä siitä syntyvät kustannukset eivät hallituksen toimin lopu. Tämän vuoksi esitimme rahoitusmarkkinoille rakenteellisia uudistuksia pankkiveron ja rahamarkkinaveron muodossa. Näitä veroja voitaisiin käyttää tulevien kustannusten ja tappioiden kattamiseen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ei hyväksy momenttia 28.01.82 eikä momentille ehdotettua 1 600 000 000 euron määrärahaa Kreikan valtiolle annettavaksi lainaksi.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Matti Ahde /sd
Lauri Kähkönen /sd

Valto Koski /sd
Pia Viitanen /sd
Heli Paasio /sd
Tuula Väättäinen /sd

VASTALAUSE 2 /vas

Yleisperustelut

Tämän vuoden toisessa lisätalousarviossa hallitus esittää mittavan, 1,6 miljardin euron lainan myöntämistä talousvaikeuksiin joutuneelle Kreikan tasavallalle.

Kreikan vaikeuksien taustalla on se, että Kreikan hallitukset eivät kohtuullisen kasvun vuosikymmenen aikana huolehtineet siitä, että julkinen valta kerää siellä veroja sen määrän, että ne vastaavat menoja. Seurauksena oli jatkuva velkaantuminen, joka tuli tiensä päähän, kun Yhdysvalloista alkanut finanssikriisi levisi ympäri maailmaa johtaen lamaan. Kun sitten kävi ilmi, että Kreikan edellinen hallitus olisi vääristellyt talouden tilaa kuvaavia lukuja, Kreikan mahdollisuudet saada lisää luottoja loppuivat. Kreikan kriisistä ovat vastuussa tähänastiset Kreikan hallitukset. Siltä osin kuin kyse on tilastotietojen ja talouslukujen vääristelystä, Kreikan hallitusten ja muiden viranomaisten toimintaa tulisi tutkia petoksena tai siihen rinnastuvana toimintana rikosoikeudellisissa menettelyssä.

Kreikan hallitukset ovat laiminlyöneet riittävän verorahoituksen hankkimisen. Nyt maan ajauduttua kyvyttömiin ja piittaamattomien hallitusten johdolla ahdinkoon vaarantaen finanssijärjestelmän vakauden Kreikan talouden vakauttamisen seuraukset joutuvat kantamaan eläkeläiset, työntekijät ja muut pienituloiset Kreikan kansalaiset, joiden etuja leikataan rajusti.

Kreikalle annettava laina pelastaa pankit ja muut rahoittajat, jotka ovat lainoittaneet Kreikkaa. Kyse on sellaisista ranskalaisista pankeista kuin Société Générale tai Crédit Agricole, jonka Kreikan saatavat ovat 850 miljoonaa euroa. Sitten pelastetaan sellaiset saksalaiset pankit kuten Commerzbank (saatavat 3,1 mrd. euroa), Deutsche Postbank (1,3 mrd. euroa), Saksan osaval-

tiopankkeja. Kreikan rahoittajissa on vakuutusyhtiöitä, kuten saksalaiset Allianz (3,6 mrd. euroa) ja Munich Re (1,5 mrd. euroa) tai ranskalainen Axa (500 milj. euroa). Näille ei aseteta mitään osavastuuta tilanteen ratkaisemisessa. Eri-tyisen ongelmallisia ovat ne viime aikojen rahoittajat, jotka ovat saaneet Kreikan lainoistaan tuntuvan korkohyödyn. Vaadimme hallituksen ryhtyvän toimiin, jotta finanssisektori saadaan ottamaan vastuuta.

Laina Kreikalle ei ratkaise lainkaan niitä rakenteellisia ongelmia, jotka liittyvät siihen, miten voidaan välttää ongelmien toistuminen. On välttämätöntä säännellä rahamarkkinoita.

Emme hyväksy Kreikalle annettavaa lainaa eli emme hyväksy momenttia 28.01.82 ja sille merkittyä 1,6 mrd. euron määrärahaa. Tällöin luonnollisesti samalla tulopuolelle momentille 15.03.01 ehdotettu 1,6 mrd. euron lisäys poistetaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimiin, jotta EU:ssa finanssisektori velvoitetaan ottamaan vastuuta rahoitusmarkkinoiden vakaudesta ja saadaan aikaiseksi EU:n kattava finanssitransaktiovero ja ryhdytään keräämään veroa pankeilta finanssikriisien varalta.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää hallituksen ryhtyvän toimiin, joilla rahoitusmarkkinoiden toimintaa säännellään tehokkaasti ja kitketään keinottelumahdollisuus koko EU-alueella ja maailmanlaajuisesti.

Yksityiskohtaiset perustelut

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

MÄÄRÄRAHAT

*että eduskunta ei hyväksy momenttia
28.01.82 eikä momentille ehdotettua
1 600 000 000 euron määrärahaa Krei-
kan valtiolle annettavaksi lainaksi.*

Pääluokka 28

**VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLIN-
NONALA**

01. Hallinto

82. Laina Kreikan valtiolle (siirtomääräraha
3 v)

Viittaamme edellä esitettyyn ja ehdotamme, että
momentti ja sille ehdotettu määräraha poiste-
taan.

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Mikko Kuoppa /vas
Minna Sirnö /vas

VASTALAUSE 3 /kd

Yleisperustelut

Esitys toiseksi lisätalousarvioksi on valmisteltu pikaisesti, eikä eduskunnalle ole esitetty uuden uhkaavan finanssikriisin ratkaisuksi muuta vaihtoehtoa kuin Kreikan tasavallalle annettava 1,6 mrd. euron laina. Tällä aikataululla ei ole kyetty edes selvittämään, keitä Kreikan velkojat täsmällisesti ovat.

Nyt esitetty malli tarkoittaa, että velkojen saamiset turvataan ja lainoitus muodostuu pankkitueksi. Tavoitteena olisi tullut pitää sitä, että velkojen kanssa neuvotellaan lainojen ehtojen kohtuullistamisesta. Kreikan lainoitus tulisi voida hoitaa ilman euromaiden jättimäisiä lainaoperaatioita. Suomen tulee nopeasti ja aktiivisesti toimia niin, että euromaat saadaan käynnistämään neuvottelut velkojen kanssa tavoitteena se, että pankit ja luottolaitokset kohtuullistavat lainaehtojaan.

Jos jokainen euromaa ottaisi vastuun omista pankeistaan ja luottolaitoksistaan siten, etteivät velanantajat tukiohjelman aikana vaatisi erään-tyviä suorituksia Kreikalta, eri valtioilta vaadittava suora lainoitus vähenisi vastaavasti. Saksa ja Ranska ovat tällaisiin sopimuksiin päässeet. Suomen hallituksen tulee ryhtyä välittömästi neuvotteluihin pankkien ja eläkevakuutuslaitosten kanssa, jotta nämä sitoutuisivat olemaan vähentämättä saataviaan Kreikalta. Tämä erään-tyneiden saatavien summa laskettaisiin Suomen lainaosuuden osaksi.

Lisääjän saamiseksi neuvottelujen käymiseen Suomi osallistuu 2. ja 3. vuosikvartaalin 21 mrd. lainamäärään 1,85 prosentin osuudella. Näin

Kreikka saa myös aikaa osoittaakseen, että se panee talouden suunnan kääntämiseksi täytän-töön lupaamansa euromaiden asettamat tiukat toimenpiteet.

Maailmantalouden kriisit ovat aina alkaneet finanssikriisistä. Keinottelua ja holtitonta luotonantoa tulee ehkäistä erityisellä pankki- ja luottolaitosverolla.

Edellä olevan perusteella ehdotan hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti aktiivisiin toimiin saadakseen euromaat käynnistämään neuvottelut Kreikan velkojen, pankkien ja luottolaitosten kanssa lainaehtojen kohtuullistamiseksi.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy välittömästi neuvotteluihin Suomen eläkevakuutuslaitosten ja pankkien kanssa, jotta nämä sitoutuisivat osallistumaan kriisin hoitoon olemalla vähentämättä saataviaan Kreikan tukiohjelman aikana.

Vastalauseen lausumaehdotus 3

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle pikaisesti esityksen laiksi pankki- ja luottolaitosverosta.

Vastalauseen lausumaehdotus 4

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisesti toimenpiteisiin transaktio- eli valuutta- ja pörssiveron käyttöönottamiseksi.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28

**VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLIN-
NONALA**

01. Hallinto

82. *Laina Kreikan valtiolle (siirtomääräraha
3 v)*

Lisääajan saamiseksi neuvotteluun Kreikan vel-
kojen kanssa Suomi osallistuu euromaiden 1. ja

2. vuosikvartaalin 21 mrd. euron lainamäärään
1,85 prosentin osuudella. Näin Kreikka saa
myös aikaa osoittaakseen, että se panee talou-
den suunnan kääntämiseksi täytäntöön lupaa-
mansa euromaiden asettamat tiukat toimenpi-
teet.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

*että momentilta 28.01.82 vähennetään
1 210 000 000 euroa Kreikan valtiolle
annettavasta lainasta.*

Helsingissä 11 päivänä toukokuuta 2010

Bjarne Kallis /kd